

Samen energetisch renoveren zonder zorgen

RHEDCOOP demoprojecten

Inhoudstafel

1.	Wat is RHEDCOOP?	3
2.	Partners	4
3.	Demoprojecten	4
3.1.	Sociaal huren en wonen verduurzamen in Antwerpen	5
3.2.	Dauwwarmte: Warmtenet voor woonwijk Dauwendaele	6
3.3.	PajoPower in de bres voor toekomstbestendige publieke gebouwen	7
3.4.	Duurzame Zeeuwse Dorpen	8
3.5.	De route naar een energieneutraal Borsele	9
3.6.	Energiek maatschappelijk vastgoed in Limburg	10
3.7.	Eeklo: met de zon op ons dak sporten we beter	11
3.8.	Verticaal wonen verduurzamen in Gent	12
3.9.	Betaalbare en duurzame energie voor iedereen in Leuven	13
3.10.	Duurzamer werken in de Provincie West-Vlaanderen	14
3.11.	Samenwerken aan een betaalbare en duurzame energietoekomst in Tilburg	15

1. Wat is RHEDCOOP?

Om de Europese klimaatdoelstellingen te behalen moeten we de energieprestaties van onze gebouwen snel en grondig verbeteren. Maar **energetische renovaties en hernieuwbare energie** op of rond het gebouw opwekken is technisch complex en vraagt een stevige investering. Gebruikers of eigenaars van deze verouderde gebouwen hebben vaak niet de kennis, tijd of financiële middelen om een dergelijke investering te doen. Zowel particulieren als gebouw eigenaars van gemeenschapsvoorzieningen kampen hiermee.

Een **Energy Service Company of ESCo** kan hier een oplossing bieden. De ESCo levert energie als dienst. Dit kan door energetisch te renoveren en/of het opwekken van hernieuwbare energie op of rond het gebouw. De ESCo voert het energieproject van start tot einde uit. Zo hoeft de eigenaar of gebouwgebruiker zich geen zorgen te maken over aannemers, offertes of het financiële plaatje.

Binnen RHEDCOOP (Renovatie en Hernieuwbare Energie Diensten via COÖPeraties) ontwikkelen we een **innovatief coöperatief ESCo-model**. In dit model staan energiecoöperaties aan het roer.

Naast algemene **ontzorging** kunnen en willen coöperaties zich ook focussen op moeilijk bereikbare doelgroepen zoals huurders, appartementsbewoners, mensen met een lage sociaaleconomische status... Ze kennen de buurt goed en bouwen zo een vertrouwensrelatie op. Door hun bedrijfscultuur kunnen ze werken aan lagere marktrendementen en langere terugverdienperiodes. Bovendien is er veel potentieel bij de burgers om via een burgercoöperatie te investeren in hun eigen energievoorziening.

Via het coöperatief ESCo-model willen de RHEDCOOP partners energetische renovaties en de productie van hernieuwbare energie bij **particuliere woningen, publieke gebouwen en gemeenschapsvoorzieningen** stimuleren en zo bijdragen aan de energietransitie.

2. Partners

RHEDCOOP verenigt 15 partners uit Vlaanderen en Nederland:

Provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, vzw Minder = Meer, REScoop Vlaanderen, Dubolimburg, Kamp C, Ecopower, Gemeenten Borsele, Middelburg en Tilburg, AVANS Hogeschool, Stichting Natuur- en Milieufederatie Limburg, Energiecoöperaties Udenhout en Zeeuwind.

RHEDCOOP is een Interreg Vlaanderen-Nederland project en wordt gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

3. Demoprojecten

RHEDCOOP zet elf demonstratieprojecten op om energiecoöperaties voldoende ervaring en kennis te laten opbouwen. Elk demo-project heeft een andere focus en een andere doelgroep: van overheidsgebouwen tot appartementsgebouwen en zelfs een warmtenetsysteem voor een volledige woonwijk. Op de volgende pagina's ontdek je onze demoprojecten.

3.1. Sociaal huren en wonen verduurzamen in Antwerpen

Waar	Gemeente Kontich en Mortsel (BE)	
Type	Privaat	
Ingrepen	Advies – Energie Prestatie Contract (EPC)	
Doel	Sociale woningen hebben vaak een grote nood aan een grondige renovatie, terwijl er niet altijd budget voor is. Daarom kan een coöperatieve ESCo een oplossing bieden. Kamp C gaat de bewoners motiveren, opleiden en begeleiden om zelf aan de slag te gaan en hun eigen woning te screenen. De bewoner krijgt een aantal tools aangereikt om in zijn of haar woning metingen te doen met behulp van een laser, luchtvochtigheids- en thermometer... Zo kan een energieambassadeur de auditor van de hele wijk worden en een renovatiebeweging op gang trekken. Waar dit niet mogelijk blijkt, maken we een mix van deze aanpak en het klassieke huisbezoek.	
Voor wie	• Bewoners, zowel huurders als eigenaars, van sociale woningen • De Sociale Huisvestigingsmaatschappij: De Ideale Woning • Gemeenten en OMCW van Kontich en Mortsel	
Partners	Energiecoöperatie ZuidTrAnt, Gemeenten Kontich en Mortsel, De Ideale Woning, REScoop Vlaanderen en Kamp C.	

3.2. **Dauwwarmte: Warmtenet voor woonwijk Dauwendaele**

Waar	Middelburg (NL)	
Type	Publiek – Privaat	
Ingrepen	Warmtenet – isolatie	
Doel	In de Middelburgse wijk Dauwendaele werken we de technische, praktische en financiële organisatievorm voor een warmtenetsysteem uit. We maken gebruik van de restwarmte van het naburig bedrijf Eastman Chemicals. De rechten, plichten, kosten en baten worden tussen de diverse betrokken partijen verdeeld. We onderzoeken hoe we de bewoners en/of andere geïnteresseerden kunnen betrekken in de energietoewerking en de nieuw op te richten ESCo.	
Voor wie	Bewoners	
Partners	Woningbouwcoöperatie, gemeente Middelburg, het netwerkbedrijf Enduris, Eastman Chemicals, Zeeuwind	

3.3. PajoPower in de bres voor toekomstbestendige publieke gebouwen

Waar	Halle, Gooik, Sint-Genesius-Rode (BE)
Type	Publiek
Ingrepen	Ontzorging – advies – zonnepanelen
Doel	In de Provincie Vlaams-Brabant onderzoeken we hoe we maatschappelijk vastgoed uit verschillende gemeenten in het Pajottenland en de Zennevallei coöperatief kunnen renoveren. De productie van hernieuwbare energie is hierbij een onderdeel. Het gaat om 2 sporthallen, een gemeentelijk milieupark, een parochiaal centrum en 4 schoolgebouwen in privaat bezit. De energieburgercoöperatie Pajopower test samen met REScoop Vlaanderen of een ESCo-model meeropbrengsten oplevert zodat we ook andere, minder rendabele, investeringen kunnen realiseren.
Voor wie	Gemeentelijke ambtenaren, sport-, jeugd- en culturele verenigingen, schooldirecties, leerkrachten en leerlingen.
Partners	Provincie Vlaams-Brabant, REScoop Vlaanderen, Energie(burger)coöperatie Pajopower cvba-so, Gemeenten, Scholengroepen (leerlingen, leerkrachten, directies, ouders), verenigingen.

3.4. Duurzame Zeeuwse Dorpen

Waar	Gemeente Goes (kern: 's Heer Hendrikskinderen) en gemeente Veere (kernen: Oostkapelle en Koudekerke) (NL)
Type	Privaat
Ingrepen	Advies – ontzorging
Doel	Op dorpsniveau willen we 30 gezinswoningen verduurzamen via een energetische renovatie en/of de productie van hernieuwbare energie. Vanuit een bestaande energiecoöperatie ontwikkelen we een ESCo-model. Samen met de bewoners starten we met het uitvoeren van woningscans en het opmaken van investeringsplannen. Op basis hiervan ontwikkelen we verschillende coöperatieve ESCo-modellen die we uittesten in verschillende situaties. Binnen RHEDCOOP willen we evolueren naar professionele burgercoöperaties die de Zeeuwse woningen kwalitatief hoogstaand en financieel haalbaar verduurzaamt.
Voor wie	Bewoners
Partners	Zeeuwind, participeren Stichting Energiek Zeeland, Marsaki, Zeeuwse Milieu Federatie, Coöperatie Duurzaam Koudekerke, Dorpsraad Oostkapelle, Dorpsraad 's-Heer Hendrikskinderen, Techniek Nederland, Bouwend Zeeland

3.5. De route naar een energieneutraal Borsele

Waar	Gemeente Borsele (NL)	
Type	Privaat	
Ingrepen	Advies – elektriciteit - warmte	
Doel	Samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven werken we aan de ontwikkeling van routekaarten naar energieneutrale wijken en dorpen. Deze routekaart geeft inzicht in het huidige en toekomstige energiegebruik, de energiebronnen en uiteraard de wijze waarop het energiegebruik kan worden teruggedrongen en/of verduurzaamd. In de periode 2018-2021 ontwikkelen we voor vier tot acht dorpen een dergelijke routekaart. Binnen RHEDCOOP onderzoeken we samen met de energievoorzieningsorganisatie Zeeuwind welke rol ESCo's in deze ontwikkeling kunnen vervullen.	
Voor wie	Inwoners van de gemeente Borsele	
Partners	Zeeuwind, Borsele	

3.6. **Energiek maatschappelijk vastgoed in Limburg**

Waar	Alken, Hechtel-Eksel, Lommel en Hasselt (BE)	
Type	Publiek	
Ingrepen	Financiering – ontzorging – advies	
Doel	Jeugdlokalen, sportzalen, kinderopvang en scholen zijn belangrijke maatschappelijke gebouwen met een sterke betrokkenheid van hun leden of gebruikers. Vaak ontbreken financiële middelen, tijd of kennis om grondig te renoveren of hernieuwbare energie te produceren. Dit samen met een burgercoöperatie doen kan een gepaste oplossing zijn. Een enkel gebouw renoveren is niet altijd rendabel, maar door verschillende gebouwen te clusteren kan de totale investering dat wel worden. De energieaudits van Dubolimburg geven een objectieve analyse en een totaalbeeld van het energiebesparingspotentieel. De energiecoöperatie Bronsgroen zorgt voor lokaal verankerde expertise en maatschappelijke meerwaarde en burgerbetrokkenheid. Zo speelt ze in op de specifieke noden in elke gemeente. Samen met REScoop Vlaanderen vzw geven de partners vorm aan een zo breed mogelijke coöperatieve energieservice, van voorstel tot uitvoering en opvolging.	
Voor wie	Eigenaars van maatschappelijk vastgoed	

Partners Dubolimburg vzw, REScoop Vlaanderen vzw, Bronsgroen cvba-so Steden en gemeenten: Alken, Hechtel-Eksel, Lommel en Hasselt.

3.7. **Eeklo: met de zon op ons dak sporten we beter**

Waar	Eeklo (BE)	
Type	Publiek	
Ingrenen	Elektriciteit – zonnepanelen	
Doel	We nemen de sporthal van de school Ten Doorn in Eeklo onder handen. Op basis van een energie audit kijken of het dak geschikt is voor zonnepanelen en via welke energetische ingrepen we de sporthal kunnen renoveren. Met de burgercoöperatie Volterra ontwikkelen we een ESCo-model waarin omwonenden, leerkrachten en ouders kunnen investeren om samen duurzamer te sporten.	
Voor wie	Leerlingen en sportverenigingen	
Partners	Volterra, REScoop Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen, College Onze lieve Vrouw Ten Doorn.	

3.8. Verticaal wonen verduurzamen in Gent

Waar	Gent (BE)
Type	Privaat
Ingrepen	Financiering – ontzorging
Doel	In appartementen vinden we een mix van eigenaren en huurders, elk met hun eigen middelen, motivaties en wensen. Een appartement renoveren is daarom een hele uitdaging. Die gaat de energietoekomst met veel plezier aan. Na een energie audit kijken we samen met de vereniging van mede-eigenaars welke ingrepen we kunnen uitvoeren om samen duurzamer te wonen.
Voor wie	Appartementsbewoners
Partners	Energent, REScoop Vlaanderen, Provincie Oost-Vlaanderen

3.9. Betaalbare en duurzame energie voor iedereen in Leuven

Waar	Leuven (BE)	
Type	Privaat	
Ingrepen	Advies – financiering – ontzorging	
Doel	In Leuven willen we betaalbare en duurzame energie voor iedereen, ook voor mensen met beperkte financiële mogelijkheden. We ontwikkelen een volledig renovatietraject en voorzien in financiële en technische ontzorging voor, tijdens en na de renovatie. We ontwikkelen een EScO-model voor de energetische renovatie en/of productie van hernieuwbare energie voor 25 private gezinswoningen uit woonwijken in Leuven. Minder = Meer werkt mee aan de uitbouw van een energiecoöperatie voor Leuven, die als EScO kan optreden.	
Voor wie	Eigenaars-bewoners van particuliere woningen	
Partners	LICHT Leuven, Ecopower, Provincie Vlaams-Brabant, Minder=Meer, Dialoog vzw, Leuven 2030, stad Leuven	

3.10. Duurzamer werken in de Provincie West-Vlaanderen

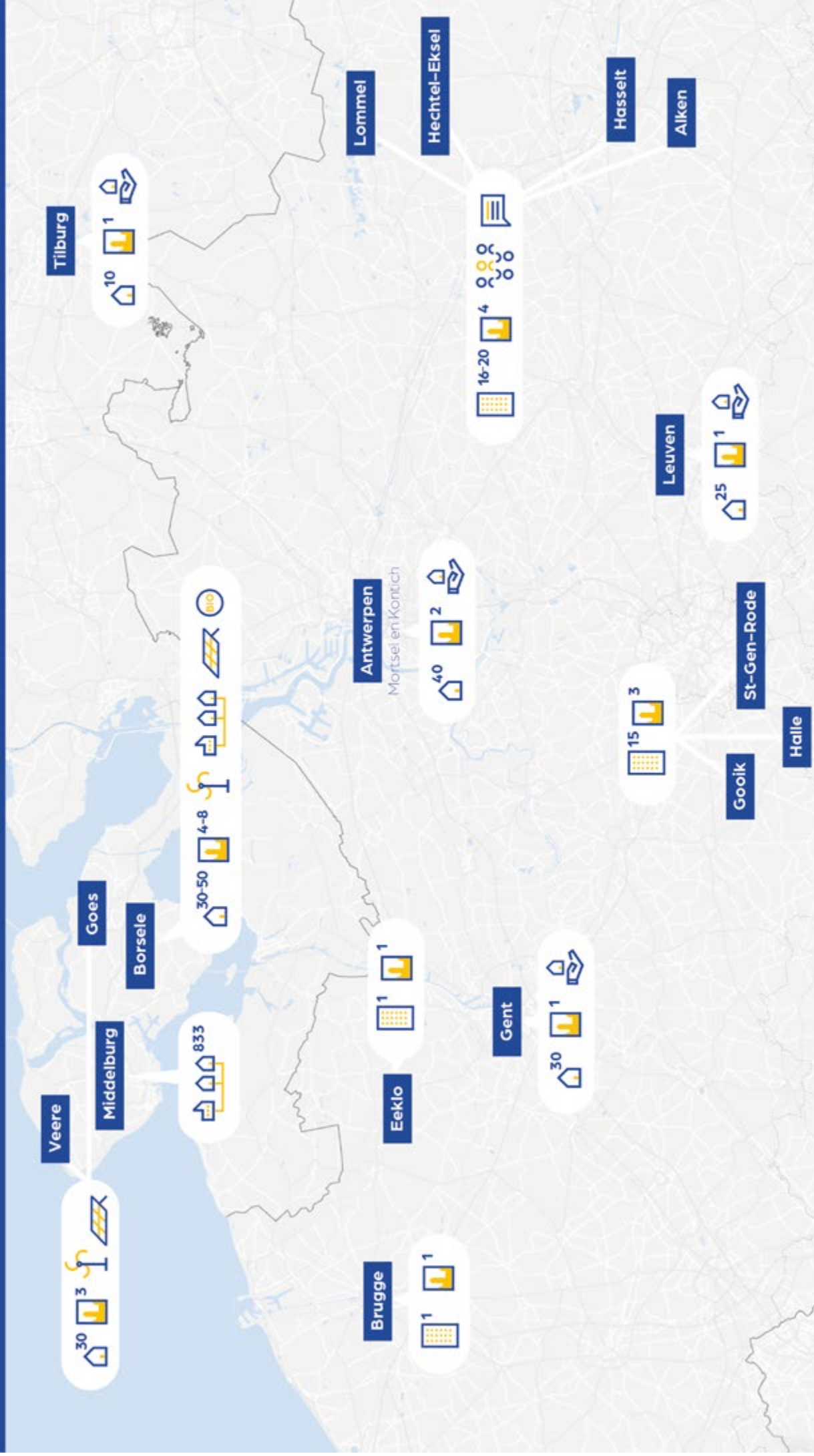
Waar	Brugge (BE)
Type	Publiek
Ingrepen	Elektriciteit – verwarming
Doel	Het Westtoergebouw van de Provincie West-Vlaanderen is een unieke case binnen RHEDCOOP omdat het een publiek gebouw met kantoorfunctie is. Een energetische renovatie draagt niet enkel bij tot een lager energieverbruik en het behalen van de klimaatdoelstellingen, het zorgt ook voor meer gebruikscomfort voor de werknemers. Binnen RHEDCOOP onderzoeken we op welke manier ESCo's kunnen bijdragen aan een versnelde verduurzaming van het Provinciale patrimonium. Ervaringen opgedaan binnen het project, kunnen we nadien toepassen in andere publieke gebouwen.
Voor wie	Werknemers Westtoer

Partners Westtoer, Dienst gebouwen Provincie West-Vlaanderen, REScoop Vlaanderen

3.11. Samenwerken aan een betaalbare en duurzame energie toekomst in Tilburg

Waar	Tilburg – Udenhout (NL)	
Type	Publiek	
Ingrepen	Advies – financiering – ontzorging	
Doel	Energiecoöperatie Udenhout werkt nauw samen met de gemeente Tilburg, bewoners, bedrijven en kennispartners om een volledige menukaart aan maatregelen te ontwikkelen die impact hebben op woning- én buurniveau. Daarbij kijken we niet alleen naar slimme technologische ontwikkelingen, maar ook naar innovatieve financieringsmodellen. De behoefte van de woningeigenaren staat daarbij voorop. Zij worden dan ook vanaf de start intensief betrokken bij dit proces, onder andere via enquêtes, klankbordgroepen, bewonersbijeenkomsten en huiskamergesprekken.	
Voor wie	Woningeigenaren in de wijk Achthoeven	
Partners	Energiecoöperatie Udenhout (ECU), Gemeente Tilburg, Sweco	

Legende:

Aantal privé-woningen

Aantal publieke gebouwen

Sociale doelgroep

Aantal steden/gemeenten

Biomassa

Zonne-energie

Windenergie

Warmtenet